

Čís. 4572.

Ručení dráhy dle Šu 10 písm. b) min. nařízení ze dne 14. září 1854, čís. 238 ř. zák., vztahuje se na movitosti pouze, pokud jsou v trvalém spojení s nemovitostmi jako jejich příslušenství. Nevztahuje se však na movitosti osoby, od vlastníka budovy rozdílné, jež byly ve shořelé budově.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1925, Rv I 1909/24.)

Jiskrou z lokomotivy byla zapálena stavení manželů Z-ových a S-ových, při čemž shořely i movitosti, jež měla žalobkyně uschovány v oněch staveních. Žalobu o náhradu škody proti dráze procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Dlužno souhlasiti s výtkou, že první soud posoudil nesprávně věc, když zamítl žalobu pro to, že nepoužil na tento případ min. nařízení ze dne 14. září 1854, čís. 238 ř. zák., pokud se týče jeho § 10. První soud celkem správně uvádí, že podle cit. nařízení dráha ručí jen za škody způsobené na předmětech, jež jsou s tratí v neustálém spojení, jak tomu svědčí slova sousední pozemky, budovy atd. Slova atd. skutečně neznamenaí patrně nic jiného, než jiné zřízení na sousedních pozemcích se nalézající, totiž zřízení, která s přilehlými pozemky jako jejich příslušenství (§§ 294—297 obč. zák.) jsou v trvalém spojení. Dráha neručí tedy za movitosti, které jen dočasně nalézají se na pozemcích těch, ale nepatří k pozemku a hospodářství na něm, nejsouce příslušenstvím zemědělského podniku. První soud však přehlíží, že za příslušenství dlužno považovati všechno, co slouží k provozování hospodářství na sousedních pozemcích, zejména úrodu na poli se nalézající (i posekanou), pluhy, kosy a jiné polní nářadí na pozemku se nalézající a vůbec vše to, co podle obvyklé povahy věci nalézá se v budovách na sousedním pozemku zřízených, byť to i nebyly právě věci sloužící zemědělskému hospodářství, ale přece jen z důvodu jeho provozování a pro osoby je provozující a v budovách bydlící do budov a jich součástí vnesené. Věci za těch okolností jednak pro hospodářství, jednak pro osobní potřebu osob v budovách bydlících na pozemek s dráhou sousedící vnesené, nedostaly se do sousedství tělesa dráhy dočasně a náhodně, nýbrž jsou (byly tam) trvale pro potřeby hospodářství a obyvatelů. Nesprávně tedy první soud předměty v žalobě uvedené jen tak beze všeho vylučuje z ochrany propůjčené sousedům v Šu 10 lit. b) min. nař. ze dne 14. září 1854, čís. 238 ř. zák.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s. jest opodstatněn. Podle Šu 10 písm. b) min. nařízení ze dne 14. září 1854, čís. 238 ř. zák. jsou podnikatelstva drah povinna nahraditi všechnu škodu na veřejném i soukromém statku, která vzešla ze stavby dráhy, a učiniti taková opatření, by

sousední pozemky, budovy atd. ani za stavby dráhy, ani později ne-
 utrpěly škody, a jsou práva z takových poškození. Ručení toto vztahuje
 se tedy jenom na škody, způsobené provozem dráhy na předmětech
 s tělesem dráhy (trati) v neustálém spojení jsoucích, totiž ve spojení,
 neprojevujícím se jinak, nežli nepřetržitostí půdy (pozemků). To plyne
 z doslovu uvedeného předpisu: »sousední pozemky, budovy atd.«, kte-
 réžto »atd.« má na zřeteli jenom jiná zařízení na sousedních pozemcích,
 nezahrnutá pod pojem budov, která jsou s přilehlými pozemky jako
 jejich příslušenství (§§ 294—297 obč. zák.) v trvalém spojení. To plyne
 také z doslovu »taková opatření« souvisejícího se slovy »sousední po-
 zemky«; míněna jsou tím opatření stálá, protože sousedství pozemků
 je stálé, proto i jejich ochrana proti nebezpečnostem, hrozícím z pro-
 vozu dráhy, musí býti stálou. Za jiné škody, nežli na přilehlých pozem-
 cích a jiných zařízeních na těchto jsoucích se nevztahuje ručení dráhy
 podle shora uvedeného předpisu. Jmenovitě se nevztahuje na movité,
 na pozemcích těch dočasně jsoucí věci, nepatřící jako příslušenství ku
 chráněným budovám a pozemkům. Nelze tento předpis vykládati roz-
 šířovacím způsobem, jak to učinil odvolací soud, neboť takový výklad
 jest jenom tehda na místě, když zákonodárce užil užšího výrazu, než
 odpovídalo jeho úmyslu, nikoli tam, kde norma platí jen pro určitou
 podstatu skutkovou. Žalobní nárok nemá opory ve zjištěných odvola-
 cího soudu. Požárem, zaviněným jiskřením z lokomotivy, strávena byla
 stavení manželů Z-ových a S-ových, a při tom shořely žalobkyni, která
 bydlela u S-ových, předměty, v žalobě uvedené, jichž náhrady se nyní
 domáhá. Kromě toho byly některé věci u Z-ových, kteří vedle těchto
 věcí měli také půjčeny od žalobkyně nůši, tašku a kbelík na stloukání
 másla. Odvolací soud míní, že všechny, žalobkyni shořelé předměty
 dlužno považovati za příslušenství shořevších nemovitostí, poněvadž
 sloužily pro potřebu osob v těchto nemovitostech bydlících, ku pro-
 vozování jejich hospodářství, a pokud jde o chlívek, že byl postaven
 na sousedním pozemku, že tedy šlo o zařízení na sousedícím pozemku,
 pokud se týče o příslušenství takových zařízení. Nelze tento právní
 názor sdíleti. Platné právo vyžaduje, by příslušenství již předem bylo
 ve vlastnictví vlastníka hlavní věci, a tím se vysvětluje, že příslušenství
 nemovité věci (§§ 295, 296 obč. zák.) považuje se rovněž za nemovi-
 tost. Příslušenstvím stává se věc, když podle svého určení trvale ho-
 spodářsky slouží jiné, hlavní věci, hospodářskému podniku, když tedy
 není určena jen k ukojení osobních potřeb jednotlivého vlastníka tohoto
 podniku. Porovnájí-li se skutková zjištění s těmito předpisy, pozná se,
 že věci, o jejichž náhradu je žalováno, nikdy nebyly příslušenstvím sho-
 řevších nemovitostí, že se jimi také ani nemohly státi, poněvadž ne-
 přešly do vlastnictví vlastníků hlavní věci, t. j. shořelých hospodářství,
 poněvadž nebylo určeno o nich, aby sloužily trvale hospodářsky hlavní
 věci, totiž hospodářskému podniku, nýbrž byly samostatným vlast-
 nictvím žalobkyně ve vyhořevších budovách pouze bydlivší. Jde o věci,
 které se chráněnými nemovitostmi vůbec nejsou v nijaké spojitosti, ze-
 jména nikoli ve spojitosti trvalé, neboť po skončení právního poměru
 žalobkyně ku majiteli vyhořevší budovy bude tato zdánlivá spojitost
 s budovou opět zrušena tím, že se žalobkyně odtamtud vystěhuje. Z toho

vyplývá, že se ochrana podle §u 10 lit. b) min. nařízení ze dne 14. září 1854, čís. 238 ř. zák. nevztahuje na předměty žalobkyně v žalobě uvedené, že tedy žalovaná strana není práva ze škody jí požárem zaviněným jiskřením z lokomotivy na předmětech těch vzešlé.

Čís. 4573.

Ten, kdo sjednal smlouvu o dílo s otcem dítěte ve prospěch dítěte, nemůže žalovati o úplatu za provedené dílo osoby, jež jsou podpůrně povinny k výživě dítěte (§ 143 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 20. ledna 1925, Rv I 1910/24.)

V žalobcově sanatoři byl ošetřován a operován nezl. Otto K., byv tam převezen ku přání svého otce Jana K-a. Ježto Jan K., jsa nemajetným, nemohl požadovaný žalobcem účet zaplatiti, žaloval žalobce nejprve matku Otta K-a Martu K-ovou. Když pak byla proti ní žaloba zamítnuta, ježto se prokázalo, že jest úplně nemajetnou, domáhal se žalobce dle §u 143 obč. zák. zaplacení účtu na Bohumilu a Janě K-ových, dědovi a bábě nezl. Otty K-a. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok co do důvodu po právu proti oběma žalovaným. Bohumil K. se neodvolal, ježto zatím na jeho jmění byl vyhlášen úpadek a řízení proti němu bylo dle §u 159 c. ř. s. a §u 7 konk. řádu přerušeno. Odvolání Jany K-ové odvolací soud vyhověl a změnil rozsudek prvního soudu v ten rozum, že žalobní nárok proti Janě K-ové není pro tentokrátě důvodem po právu, maje za to, že otec nezl. Otty K-a není nemajetným ve smyslu §u 143 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu z důvodu odvolacího soudu a uvedl dále v

d ů v o d e h :

Dlužno si povšimnouti také toho, zda dovolatel vůbec může opíratí svůj žalobní nárok o předpis §u 143 obč. zák. Podle žalobního přednesu opírá se žalobní nárok o smlouvu o dílo (§ 1151 obč. zák.), uzavřenou s Janem K-em. Dovolatel může tudíž přiměřenou odměnu podle §u 1152 obč. zák. požadovati jedině od Jana K-a, jenž ho sjednal ku provedení operace a sanatornímu ošetřování nezletilého Otty K-a. Vůči Janě K-ové není dovolatel v nijakém poměru právním, jmenovitě závazkovém. Nemůže se opíratí o nárok nezletilého Otty K-a, spočívající na podpůrné povinnosti vyživovací vůči spolužalované Janě K-ové až na třetím místě, když na prvním místě přichází po jeho otci v úvahu jeho matka a na druhém jeho děd. Proto se nemůže opíratí, poněvadž toto právo jest osobním právem výživu potřebujícího dítěte, právem, které vůči povinným k výživě může býti uplatněno jedině v nesporném řízení. Že by již bylo uplatněno, nebylo ani tvrzeno, ani dokázáno. Ale i kdyby to bylo dokázáno, nevzešel by tím dovolateli nárok vůči nezletilému Ottovi K-ovi, jenž si svou operaci u dovolatele neobjednal, nepřenesl